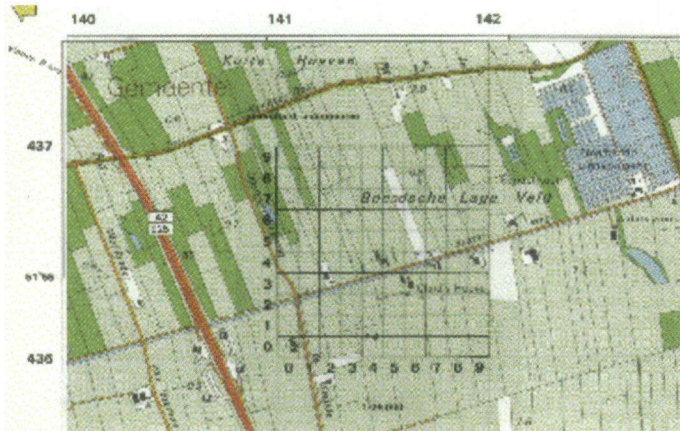

Amersfoortcoördinaten

tekst: Kars Veling

Amersfoortcoördinaten: voor velen een vertrouwd begrip maar voor sommige lezers een geheimzinnige term, die telkens weer opduikt. Wat zijn dat nou en wat kun je ermee?

Losse waarnemingen Veel van onze donateurs zijn ook medewerker aan de onderzoeksprojecten van De Vlinderstichting. Een van de grootste projecten is het verzamelen van losse waarnemingen, ook wel het atlasproject genoemd. Dit houdt in dat men alle vlinders die men ziet, opschrijft en doorgeeft aan De Vlinderstichting. Deze waarnemingen worden gebruikt voor behoud en herstel van de vlinderstand in Nederland. Alleen als je namelijk weet welke soorten ergens voorkomen kun je die ook daadwerkelijk beschermen.

Nulpunt Het is van belang om de precieze plaats van waarneming te weten. Een melding als: "In de achtertuin van mijn oma in Amsterdam-Noord" is duidelijk voor de waarnemer, maar wij kunnen er niet zoveel mee. Om te voorkomen dat iedereen op een andere manier de plaats doorgeeft zijn de Amersfoortcoördinaten ontwikkeld. Dit systeem is genoemd naar de plaats Amersfoort omdat de Onze-Lieve-Vrouwetoren in Amersfoort vroeger het nulpunt was van waaruit men begon te tellen. Later is het nulpunt verplaatst naar een punt ten zuidwesten van Nederland, waarmee negatieve coördinaten onmogelijk zijn geworden.

waarom en hoe?

Voorbeeld

Op bijgaand kaartje zijn langs de bovenrand de X-coördinaten en langs de zijkant de Y-coördinaten weergegeven. Om een kilometerhok te beschrijven wordt de linksonderhoek van het hok afgelezen. De X-coördinaat wordt altijd als eerste genoemd en vervolgens de Y-coördinaat. Makkelijk om te onthouden is dat de X altijd kleiner is dan de Y. In het voorbeeld heeft het meest linkse kilometerhok (het blokje met A2 en E25) de coördinaten 140-436.

Om plaatsen op hectarehoknivo (100x100 m) te beschrijven is het principe hetzelfde. Door een raster aan te brengen op een kilometerhok wordt dit in hectarehokken verdeeld. Ook die lees je af in de linksonderhoek. In het voorbeeld is het hectarehok waarin de Be van Beesdsche Lage Veld staat, beschreven door X-coördinaat: 1414 en Y-coördinaat 4367.

Nauwkeurig Met de Amersfoortcoördinaten kan elke plek in Nederland tot op de meter nauwkeurig worden beschreven. In de praktijk is voor de Rode Lijstsoorten en andere minder voorkomende vlinders nuttig om op 100x100 meter nauwkeurig door te geven, terwijl voor de algemene soorten vaak een vierkante kilometer genoeg is. ■